
Fra: Knut Erik Beyer-Arnesen [mailto:knut.erik.beyer-arnesen@abelia.no]

Sendt: 20. juni 2014 18:02

Til: Postmottak KD

Kopi: Saglie Erik; Håkon Haugli; Hilde Widerøe Wibe

Emne: Høringsuttalelse om forslag til endring i privatistavgiften

Vi viser til høring ifm forslag til endring av privatistavgiften. Vedlagt følger høringsuttalelse fra Abelia Forum for Friskoler.

Abelia – Forum for friskoler er tilfreds med at departementet har lagt bort de mest radikale forslagene som framkom i Utdanningsdirektoratet sitt notat av desember 2012. Når det gjelder de konkrete forslagene i høringene så mener Abelia – Forum for Fagskoler:

- Vi har forståelse for at en sats på 1000 kr. vil være mer egnet til å dekke kostnadene. Samtidig gjør vi oppmerksom på at dette vil slå forskjellig ut avhengig av eleven eller deres foreldre sin økonomi.
- Forslaget om at det skal koste dobbelt så mye å forbedre en karakter vil kun fungere som en straff ovenfor den enkelte elev som ønsker å bruke ekstra tid og ressurser på å heve sin kompetanse. En kompetanse som samfunnet også har behov for.
- Straffegebyr for å ikke møte til eksamen har ingen hensikt. Elevene må uansett betale full avgift, og fylkeskommunen slipper i tillegg kostnader til sensur på skriftlig eksamen, og reduserte kostnader på muntlig eksamen.

Se høringsuttalelse for nærmere begrunnelse.

Mvh.

Knut Erik Beyer-Arnesen, styreleder

Forum for Friskoler

Abelia, Foreningen for kunnskaps- og teknologibedrifter i NHO

Middelthunsgate 27, Postboks 5490 Majorstuen, 0305 Oslo

www.abelia.no

M: **932 42 138**

E: knuterik@abelia.no

Kunnskapsdepartementet
Att: Erik Saglie

Vår dato 20.06.2014

Sendes elektronisk til: postmottak@kd.dep.no

Høringsuttalelse – Forslag til endring av privatistavgiften

Abelia – Forum for Friskoler er opptatt av privatistordningen i et overordnet samfunnsmessig perspektiv og ser privatistordningen i lys av dagens og framtidige samfunnsmessige behov.

Norge er en del av en global økonomi hvor vi må konkurrere mot de beste i verden. Når vi i tillegg har blant de høyeste kostnadsnivåene i verden er vi avhengig av at kompetansen til befolkningen ligger helt i front internasjonalt. Det betyr at vi f.eks. trenger meget dyktige lærere, ingeniører, økonomer, jurister, sykepleiere og leger. Det er bl.a. disse utdanningene privatistene arbeider hardt for å kvalifisere seg til ved å heve sin faglige kompetanse. De bidrar således til å løse en viktig samfunnsmessig oppgave. Det er vanskelig å se at dette skal være et problem, snarer tvert i mot.

Vårt utgangspunkt er at intensjonen med privatisteksamen må tydeliggjøres og styrkes. Det betyr at så mange som mulig må gis mulighet til å kvalifisere seg til høyere utdanning. Dette er et gode for samfunnet som både bidrar til å redusere frafall i videregående skole og som utvider grunnlaget for å sikre både næringsliv og offentlig virksomhet nødvendig og tilstrekkelig kompetanse. Praktiske administrative- og økonomiske problemer må løses slik at intensjonen ivaretas. Det må ikke være slik at administrative flaskehalsar redefinerer intensjonen.

Abelia – Forum for friskoler er tilfreds med at departementet har lagt bort de mest radikale forslagene som framkom i Utdanningsdirektoratet sitt notat av desember 2012. Under følger våre kommentarer til forslagene framsatt i høringen:

Endring i privatistavgiften

Vi er innforstått med at dagens satser ikke dekker de reelle kostnadene til å gjennomføre privatisteksamenene. Vi har derimot liten forståelse for at det skal koste dobbelt så mye å forbedre en karakter. Det blir bare en straff for den enkelte elev som ønsker å bruke ekstra tid og ressurser på å heve sin kompetanse. De yter tross alt en vesentlig innsats for å forbedre karakterene for at de i neste omgang kan komme inn på studier som gir dem en kompetanse som samfunnet har behov for.

Forslaget om økende satser for privatister som går flere ganger opp til samme eksamen tror vi har liten hensikt. Det er grunn til å tro at de ekstra administrative kostnadene fort vil overstige de økte inntektene. Videre er forskjellene mellom satsene såpass små at det nok vil ha liten betydning for en privatist som f.eks. har som mål å komme seg inn på legestudiet.

I neste omgang blir dette en diskusjon om hvem som bør ta regningen for at elever arbeider hardt for å utvikle sin faglige kompetanse. Er det eleven, fylkeskommunen eller staten? Vi har ikke et fasitsvar, men synes det er urimelig at elevene skal dekke regningen alene når de gjennom hardt arbeid bidrar til å løse viktige samfunnsmessige kompetansebehov. Ettersom det ikke finnes noen stønad til eksamensavgiften i Lånekassen, bør ikke denne avgiften ramme dem med svak økonomi unødige hardt. Det er viktig å se den økonomiske belastningen ut i fra at de fleste privatister går opp til flere fag, mange hele seks. Konsekvensen av forslaget blir at elever som har god økonomi eller har

foresatte med god økonomi lettere kan få tilgang til studier som krever høyere karakterer. Normalt er målet for skolen sosial utjevning, en økning av privatistavgiften går motsatt vei.

Ut i fra erfaring vet vi hvor viktig et bestått vitnemål er for den enkelte med hensyn til å klare seg og bidra i samfunnet. Dette går tydelig frem på statistikker over arbeidsledige og unge uføretrygdede. I et lengre perspektiv vil det bety mye samfunnsøkonomisk at flere får fullført og bestått vitnemål. Den samfunnsmessige besparelsen ved at flere satser på utdanning er langt større enn de ekstra utgiftene som fylkeskommunene får.

Fylkeskommunene bør også se om de kan gjennomføre avviklingen av privatisteksamen mer effektivt. I Sverige kan privatistkolene få sin egen eksamensperiode. Mens i Norge er alle eksamenene låst til to perioder. Dette begrunnes med at 40% av eksamenene er sentralgitte. Men det er ingen hindring for at lokalgitte eksamener kan gjennomføres i en annen periode. Det hadde i så tilfelle gitt et viktig bidrag til å redusere presset på knappe ressurser.

Det er også god grunn til å gå nærmere inn i tallene som fylkeskommunene oppgir som kostnader. Når de leier lokaler av seg selv, så kan en stille spørsmålstegn om dette er en reell kostnad eller ikke.

I dag er det svært ulik praksis rundt om i fylkene hva gjelder sensur og eksaminasjon i samme fag. Det eksisterer et visst samarbeid mellom fylkene, men det er uforpliktende. En løsning kunne være å etablere et mer sentralt organ for gjennomføringen av privatistordningen. Organet bør ha til oppgave å kvalitetssikre privatistordningen i forhold til den fylkeskommunale gjennomføringen, samt å sikre at det legges opp til en mest mulig ressursoptimal løsning ved de lokale eksamenskontorene.

Innføring av gebyr ved manglende oppmøte

Under dagens ordning så må alle betale full avgift enten de møter eller ikke. Det er derfor vanskelig å se at manglende oppmøte representerer en kostnad for fylkeskommunene. For øvrig så er normal praksis at sensor ved skriftlige eksamen får ikke betalt for elever som ikke møter. Derav er det altså ingen kostnader for elever som ikke møter til skriftlig eksamen, kun inntekter. Ved muntlig eksamen får sensor delvis betalt for elever som ikke møter, men det er uansett en viss reduksjon i kostnadene for elever som møter.

Derimot vil det være en ekstra kostnad for privatistene som vil merkes spesielt godt dersom satsene økes til henholdsvis 1000 og 2000 kroner. Vi ser derfor ingen hensikt i å ilegge et gebyr for manglende oppmøte. Det er også tvilsomt om de ekstra inntektene vil kunne dekke inn de ekstra administrative kostnadene som naturlig vil følge med.

Oppsummert

- Vi har forståelse for at en sats på 1000 kr. vil være mer egnet til å dekke kostnadene. Samtidig gjør vi oppmerksom på at dette vil slå forskjellig ut avhengig av eleven eller deres foreldre sin økonomi.
- Forslaget om at det skal koste dobbelt så mye å forbedre en karakter vil kun fungere som en straff ovenfor den enkelte elev som ønsker å bruke ekstra tid og ressurser på å heve sin kompetanse. En kompetanse som samfunnet også har behov for.
- Straffegebyr for å ikke møte til eksamen har ingen hensikt. Elevene må uansett betale full avgift, og fylkeskommunen slipper i tillegg kostnader til sensur på skriftlig eksamen, og reduserte kostnader på muntlig eksamen.

Om Abelia og Forum for Friskoler

Forum for Friskoler organiserer bl.a. Sonans og Akademiet. Ved deres 17 skoler over hele landet gir de opplæring til 10.000 elever. Gjennom opplæring av høy kvalitet forbereder de elevene til å gå opp til privatisteksamen slik at de kan nå sine mål om å komme inn på høyskoler og universiteter både i Norge og utlandet.

Håkon Haugli
Sign.

Adm. dir.
Abelia

Knut Erik Beyer-Arnesen
Sign.

Styreleder Forum for Friskoler
Abelia

